

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A Tanács következtetései az európai mozgóképörökségről és a digitális korszak kihívásairól

(2010/C 324/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. FIGYELEMBE VÉVE, hogy:

- a mozgóképörökségről és a kapcsolódó ágazati tevékenységek versenyképességéről szóló 2005. november 16-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás⁽¹⁾ (a mozgóképörökségről szóló ajánlás) rámutat arra, hogy a filmművészeti alkotások az európai kultúra gazdagságáról és sokszínűségéről tanúskodnak, és olyan kulturális örökséget képeznek, amelyet meg kell őrizni a jövő nemzedékei számára;

2. EMLÉKEZTETVE:

- az e következtetések mellékletében ismertetett, vonatkozó politikai keretre;

3. NYUGTÁZZA:

- az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, az európai digitális menetrendről szóló bizottsági közleményt⁽²⁾ és ELISMERI főként azt a tény, hogy a digitális technológiák elterjedtebb és hatékonyabb használata jobb életminőséget biztosítana az európai polgárok számára, hiszen a kommunikáció új lehetőségeit kínálná, és megkönnyítené a kulturális tartalmakhoz való hozzáférést;

4. ELISMERI, hogy:

- a mozgóképörökséggel foglalkozó intézmények egyszerre szembesülnek az analóg korszak ma is aktuális kihívásaival és a digitális korszak új kihívásaival,
- a technológiák folyamatos fejlődése és a kulturális tartalmak terjesztésének és megtekintésének új formái hatást gyakorolhatnak a filmmel, a mozgóképpel és a kulturális örökséggel kapcsolatos hagyományos szemléletre,

— a digitális környezet lehetővé teszi, hogy a mozgóképörökséghez az alkotók, a szakemberek, a kutatók, az oktatási intézmények és általában véve a polgárok határok nélkül, könnyen hozzáférhessenek. Ily módon hozzájárul a kreativitás fejlesztéséhez, a kulturális cserék nagyobb számához, valamint ahhoz, hogy az Európai Unió kultúrájának és nyelveinek sokfélesége szélesebb körben legyen hozzáférhető,

— a digitális korszak új kérdéseket vet fel mind az analóg anyagok digitális kópiái, mind a digitális anyagok gyűjtését, bemutatását és hosszú távú megőrzését illetően is,

— az analóg filmanyagok digitalizálása összetett, költséges és hosszadalmas művelet, ezért meg kell határozni az elsőbbséget élvező feladatokat, figyelembe véve különösen az anyagok értékét és sérülésének kockázatait,

— a szellemi tulajdonjogokat szabályozó jogi keret és annak a szerződéses szinten való végrehajtása révén meg kell teremteni a mozgóképörökséggel foglalkozó intézmények számára az ahhoz szükséges jogbiztonságot, hogy véghezvigyék közérdekű feladataikat, azaz a letétbe helyezett művek megőrzését és helyreállítását, továbbá e művek hozzáférhetővé tételét kulturális és oktatási célból,

— a politikai döntéshozók, az érdekelt felek és általában véve a polgárok körében tudatosítani kell, hogy a mozgóképörökség, közte a digitális anyagok gyűjtése, helyreállítása és megőrzése szükséges és fontos feladat,

— az új technológiáknak a mozgóképörökséggel foglalkozó intézményekben való használatával kapcsolatban fejleszteni kell a médiaműveltséget, és a javítani kell a szakképzést,

⁽¹⁾ HL L 323., 2005.12.9., 57. o.

⁽²⁾ COM(2010) 245 végleges.

- a mozgóképörökség digitalizálásának folyamata mellett az eredeti hordozók megőrzése továbbra is alapvető fontosságú. Ezzel összefüggésben a Tanács elismeri az analóg anyagok helyreállításával és másolásával foglalkozó laboratóriumok jelentőségét,
- a filmmel kapcsolatos anyagok a mozgóképörökség értékes elemét képezik;

5. KIEMELI, hogy:

- elkötelezett amellett, hogy tevékenyen támogassa a mozgóképörökséggel foglalkozó intézményeket valamennyi feladatuk végrehajtása során, különösen a digitális környezet irányába való fejlődés összefüggésében,
- a köz- és magánszféra közötti partnerségek kiegészítő szerepet tölthetnek be az említett intézmények feladatai teljesítésében, különösen azáltal, hogy – kulturális és oktatási célból, a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartásával – elősegítik a letétbe helyezett műveknek a széles nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételét;

6. ÉRDEKLŐDÉSSSEL FOGADJA:

- a mozgóképörökségről szóló ajánlás végrehajtására vonatkozó első ⁽¹⁾ és második ⁽²⁾ bizottsági jelentést,
- a Filmproducerek Nemzetközi Szövetsége (FIAPF) és az Európai Filmtárak Egyesülete (ACE) között a filmeknek a megőrzést szolgáló archívumokban való önkéntes letétbe helyezéséről létrejött keretmegállapodást ⁽³⁾,
- a Bizottság azon szándékát, hogy az európai digitális menetretről szóló közleményével összhangban 2010 végéig irányelvjavaslatot nyújt be a gazdátlan művekre vonatkozóan;

7. FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, hogy:

- az audiovizuális kulturális örökségük részét képező filmművészeti alkotások jogszabályon vagy szerződésen alapuló kötelező letétbe helyezéséről rendelkező eszközöket igazítsák ki úgy, hogy azok megfeleljenek a digitális gyártás és terjesztés előretörésének, és gondoskodjanak ezeknek az eszközöknek a megfelelő alkalmazásáról,
- ösztönözzék a filmek önkéntes letétbe helyezését, valamint a Filmproducerek Nemzetközi Szövetsége (FIAPF) és az Európai Filmtárak Egyesülete (ACE) között a filmeknek a megőrzést szolgáló archívumokban való önkéntes letétbe helyezéséről létrejött keretmegállapodás alkalmazását,
- a kulturális politikáik meghatározásakor vegyék figyelembe a mozgóképörökséget,
- fordítsanak kellő figyelmet arra, hogy nemzeti vagy regionális filmpolitikájukban helyet kapjon a mozgóképörökség megőrzése, és különösen:

a) dolgozzanak ki hosszú távú stratégiát nemzeti mozgóképörökségük vonatkozásán, mind az analóg, mind a digitális hordozók tekintetében;

b) a digitális mozi előretörését támogató politikáik végrehajtásában vegyék figyelembe a mozgóképörökséggel foglalkozó intézmények filmszínházait és a kulturális örökség részét képező filmeknek szentelt más filmszínházakat;

c) gondoskodjanak arról, hogy a nemzeti vagy regionális alapokból folyósított támogatásban részesült filmeket letétbe helyezték egy, a mozgóképörökség megőrzésével megbízott intézményben, és ösztönözzék valamennyi kapcsolódó anyag letétbe helyezését, amennyiben az lehetséges;

d) biztosítsák – a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartása mellett, valamint a jogtulajdonosok méltányos díjazásának sérelme nélkül és a film rendeltetésszerű használatát nem befolyásolva –, hogy a mozgóképörökséggel foglalkozó intézmények élvezhessék a nemzeti vagy regionális alapokból támogatott filmek és az ahhoz kapcsolódó anyagok kulturális – azaz nem kereskedelmi – célú megőrzéséhez és felhasználásához szükséges megfelelő jogokat, amelyek lehetővé teszik például az alábbiakat:

— nyilvános vetítések a szóban forgó intézményekben, és/vagy

— a filmnek bármilyen hordozón megőrzés céljából történő reprodukciója, és/vagy

— az anyag helyreállítása, és/vagy

— az anyag felhasználása kiállításokon, és/vagy

— az anyag megtekintésének lehetővé tétele kutatók számára biztonságos internetkapcsolaton keresztül, és/vagy

— az anyag digitalizált részleteinek oktatási célból történő felhasználása, és/vagy

— az anyag részleteihez vagy akár a teljes anyaghoz való hozzáférés a kulturális tartalmak online elérését biztosító nyilvános portálokon, mint például az Europeana-n ⁽⁴⁾ vagy annak partnerprogramjain keresztül, vagy a nemzeti kulturális intézmények webhelyein;

— könnyítsék meg – a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartásával – a mozgóképörökség terjesztését és népszerűsítését többek között az alábbiak révén:

a) az anyagoknak a mozgóképörökség megőrzésével megbízott intézmények közötti cseréje;

b) a filmek feliratozása a lehető legtöbb európai nyelven;

— fokozzák a mozgóképörökség digitalizálása érdekében kifejtett erőfeszítéseiket, és különösen az Europeana révén javítsák a mozgóképörökséghez való hozzáférést, az európai digitális menetretről meghatározott elvekkel összhangban,

⁽¹⁾ SEC(2008) 2373.

⁽²⁾ SEC(2010) 853.

⁽³⁾ <http://acefilm.de/98.html>

⁽⁴⁾ <http://www.europeana.eu>

- törekedjenek a filmművészeti archívumokkal kapcsolatos oktatás és szakképzés fejlesztésére, például azáltal, hogy az oktatási és képzési rendszereket speciális kurzusokkal egészítik ki, valamint a folyamatos szakképzés céljából fokozzák a mozgóképörökséggel foglalkozó intézmények szakemberei közötti ideiglenes cseréket,
- a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2006. augusztus 24-i bizottsági ajánlásnak ⁽¹⁾, valamint az azzal kapcsolatos 2006. november 13-i tanácsi következtetéseknek ⁽²⁾ megfelelően dolgozzanak ki politikákat mind az analóg filmművészeti anyagok digitalizált kópiái, mind a digitális anyagok hosszú távú megőrzésére vonatkozóan,
- folytassák az együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét ezen a területen;

8. FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, hogy:

- folytassa annak vizsgálatát, hogy a mozgóképörökség megőrzésével megbízott intézmények számára hogyan lehetne biztosítani a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos jogbiztonságot annak érdekében, hogy az említett intézmények számára megkönnyítse közérdekű feladataik teljesítését,
- a Bizottság által létrehozott filmművészeti szakértői csoporton ⁽³⁾ belül folytassa a tapasztaltok és a bevált gyakorlatok cseréjét, az elért eredményekről pedig tegyen jelentést a Tanácsnak,

- a továbbiakban is támogassa a digitális anyagok hosszú távú megőrzésével és a digitális anyagokhoz egy többnyelvű környezetben való hozzáféréssel kapcsolatos kutatásokat, különösen a digitális hordozók és az adatformátumok fenntarthatósága tekintetében,
- a gazdátlan művekre irányuló, folyamatban lévő munkája keretében vizsgálja meg az audiovizuális szektorral kapcsolatosan felmerülő kérdéseket;

9. FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL:

- mozdítsák elő a filmadatbázisok interoperabilitására vonatkozó európai standardok ⁽⁴⁾ használatát, és szükség esetén állapítsanak meg közös szabályokat a digitális fájlokhoz a mozgóképörökséggel foglalkozó intézményeknél való letétbe helyezését illetően,
- részletesen vizsgálják meg, hogy a digitális korszak milyen kihívásokat és lehetőségeket tartogat a mozgóképörökség megőrzésével foglalkozó intézmények számára,
- támogassák azokat a tevékenységeket, amelyeket ezek az intézmények az említett kihívásoknak való megfelelés és a lehetőségek kihasználása érdekében végeznek, különösen azáltal, hogy a modern technológiák révén hozzáférhetőbbé teszik azok gyűjteményeit.

⁽¹⁾ HL L 236., 2006.8.31., 28. o.

⁽²⁾ HL C 297., 2006.12.7., 1. o.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/cinema/experts/index_fr.htm

⁽⁴⁾ Az EN 15744:2009 európai szabvány: „Filmazonosítás – Minimális metaadatok a filmművészeti alkotásokra vonatkozóan”, valamint az EN 15907 európai szabvány: „Filmazonosítás – A metaadatok interoperabilitásának javítását szolgáló eszközök – Az elemek együttese és struktúrája”.

MELLÉKLET

Politikai háttér

- A Tanács 2000. június 26-i állásfoglalása az európai mozgóképörökség megőrzéséről és ápolásáról ⁽¹⁾
- A Bizottság 2001. szeptember 26-i közleménye a filmművészeti alkotások és egyéb audiovizuális alkotások egyes jogi vonatkozásairól ⁽²⁾
- Az Európa Tanács 2001. november 8-i egyezménye az audiovizuális örökség védelméről ⁽³⁾
- Az Európai Parlament 2002. július 2-i állásfoglalása a filmművészeti alkotások és egyéb audiovizuális alkotások egyes jogi vonatkozásairól szóló bizottsági közleményről ⁽⁴⁾
- A Tanács 2003. november 24-i állásfoglalása a filmművészeti alkotások Európai Unión belüli letétbe helyezéséről ⁽⁵⁾
- A Bizottság 2006. augusztus 24-i ajánlása a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről ⁽⁶⁾
- A Tanács 2006. november 13-i következtetései a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről ⁽⁷⁾
- Az Európa Tanács miniszteri bizottságának 2009. szeptember 23-i ajánlása a tagállamok számára a nemzeti filmpolitikákról és a kulturális kifejezőmódok sokszínűségéről ⁽⁸⁾
- A Tanács 2010. május 10-i következtetései az Europeanáról: a következő lépések ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ HL C 193., 2000.7.11., 1. o.

⁽²⁾ COM(2001) 534 végleges.

⁽³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/183.htm>

⁽⁴⁾ HL C 271. E, 2003.11.15., 176. o.

⁽⁵⁾ HL C 295., 2003.12.5., 5. o.

⁽⁶⁾ HL L 236., 2006.8.31., 28. o.

⁽⁷⁾ HL C 297., 2006.12.7., 1. o.

⁽⁸⁾ CM/Rec(2009) 73.

⁽⁹⁾ HL C 137., 2010.5.27., 19. o.